

Thơ Tình Cho Lúa Đồi

Trần Hòa Bình

Thương lắm nhớ nhiều

Hơ Vê (dân tộc Hơ Rê)

Em yêu anh
Như con chim Vơ linh yêu rừng
Em thương anh
Như con cá Rơ tang thương nước
Em nhớ anh
Cứ nhấp nha nhấp nhồm
Như có kiến cắn tim
Như có lửa đốt bụng
Muốn thấy ngay cái miệng
Muốn cầm ngay cái tay
- Muốn đi bên anh như đôi chim cùng bầy.

O! Em nhớ sáng cả đêm
Em thương đầy cả ngày
Nhiều như cái dao cái lá
Cao như cái núi cái đồi.

Em đếm từng tiếng tim đập
Con tim đập nặng nề lắm
Em đếm từng cái nháy mắt
Con mắt nháy nhiều lắm.

O! Thương lắm nhớ nhiều
Nhớ thương sáng cả đêm
Nhớ thương đầy cả ngày
Như con chim Vơ linh
Như con cá Rơ tang.

Nhớ và thương là những đại lượng không thể đo đếm. Yêu đương là trạng thái tình cảm cao nhất gắn liền với nỗi nhớ niềm thương. Nhưng oái ăm thay chính cái trạng thái tình cảm ấy lại tối kỵ với những đại ngôn, những lý sự. Khi anh phải đại ngôn trong tỏ tình, ấy là khi anh đã để lộ ra một chút gì đó như là giả tạo, gượng ép. Lối thoát nào cho tình thế oái ăm này? Sự thành tâm - dĩ nhiên là như thế. Nhưng còn khó hơn nhiều là khi anh phải lựa ra một cách nói như thế nào để người ta không hoài nghi sự thành tâm nơi anh. Về phương diện này thì người Hơ Rê nói riêng và người miền núi nói chung tỏ ra có nhiều ưu thế. Lối tư duy dựa trên những cái cụ thể, dựa trên mối tương quan giữa những cái hữu hình với những cái vô hình, đã giúp họ làm được điều mà chúng ta vẫn nói là "qua một giọt nước thấy cả đại dương". Và khi ấy, những đại lượng mênh mông tưởng chừng không nắm bắt được kia, chợt hiện ra những kích cỡ của chúng...

Nói nhớ và thương "Như con chim Vơ linh yêu rừng... Như con cá Rơ tang thương nước" thì chưa có gì đặc biệt lắm, bởi nó có vẻ "văn hoa" quá. Nhưng "Em nhớ anh. Cứ nhấp nha nhấp nhồm. Như con kiến cắn tim. Như có lửa đốt bụng" thì khái niệm thương nhớ đã bắt đầu hiện hình, đã bắt đầu nhúc nhối một cảm giác người. Cảm giác ấy còn rõ ràng hơn nữa khi người con gái thốt nên điều mình muốn: "Muốn thấy ngay cái miệng. Muốn cầm ngay cái tay" - cụ thể đến không thể hơn được nữa, một cảm giác lúa

đôi! Từ nỗi nhớ thương da diết ấy, trái tim yêu chợt mở ra một bầu trời, nâng tình cảm lứa đôi đến cõi thơ mộng: "Muốn đi bên anh như đôi chim cùng bay"...

Chập chờn cả bài thơ là những hình ảnh ảo huyền đan xen những hình ảnh cụ thể, cô gái đang sống với những mê đắm của riêng cô. Tứ thơ được phát triển rất hợp lý và nhuần nhị:

O! Thương lắm nhớ nhiều
Nhớ thương sáng cả đêm
Nhớ thương đầy cả ngày
Như con chim Vơ linh
Như con cá Rơ tang.

"Sáng cả đêm" và "đầy cả ngày" chính là kích cỡ của đại lượng nhớ thương, nó chuẩn xác theo cái cách của thơ ca. Hai câu thơ cuối cùng rất tuyệt, khi cá Rơ tang và chim Vơ linh không cần kèm theo một hình ảnh nào, nó "nguyên thể" như nỗi lòng cô gái đang yêu - nó vỗ cánh và quẫy nước, dội vào tâm trí chúng ta những xao động không bến bờ của nỗi nhớ thương...